

Oponentní posudek na diplomovou práci
SPECIFIKA RODIČOVSTVÍ A VÝCHOVY DVOJČAT,
kteřou předkládá Markéta Benešová

Výchova dětí v rodině, edukační interakce rodičů a dětí představují nevyčerpatelný zdroj psychologického výzkumu i praktických aplikací. Diplomandka přináší zajímavé téma do výzkumu výchovy v rodině – zabývá se výchovou dvojčat a zvláštnostmi rodičovství této sourozenecké formace.

Diplomová práce M. Benešové má teoreticko empirický charakter, věnuje se vybraným psychologickým souvislostem postojů a pohledů rodičů na výchovnou situaci dvojčat od narození do tří let jejich věku. Poměrně rozsáhlá diplomová práce je tradičně členěná na část teoretickou a empirickou. Ve shodě se zaměřením práce se teoretická část věnuje rodině a výchově v rodině, rodičovství a rodičovství dvojčat, problematice dvojčat a jejich vývoje. Subkapitoly věnující se dvojčatům poskytují ucelený vhled do problematiky – od objasnění biologických souvislostí početí a narození dvojčat, přes historický exkurz přístupů ke dvojčatům a jejich výchově až po výsledky některých výzkumů tradičně věnovaným úloze dědičnosti a významu prostředí pro formování a rozvíjení určitých osobnostních rysů a charakteristik jedince. Také kapitoly 1.5 a 1.6 uvádějí údaje a informace z některých výzkumů zaměřených na rodičovství dvojčat a vývoj dvojčat a naznačují, jak rozsáhlá je to problematika. Domnívám se, že první, druhá a třetí kapitola teoretické části zůstala prezentovanými poznatky daleko za výše uvedenými. Rodina, výchova v rodině, styly rodičovské výchovy, role otce a matky ve výchově jsou načrtnuty jen obecně, stručným až více či méně zjednodušujícím způsobem. Autorka využila např. jen velmi zastaralé třídění stylů výchovy.

Empirická část představuje mapující výzkum, který odpovídá situaci výzkumů výchovy dvojčat u nás. Výzkumný cíl a výzkumné otázky tvoří dodržovanou osu výzkumu a prezentace jeho výsledků. Považuji za nápadité a vhodné, že autorka pro formulaci výzkumných otázek využila, vedle svých zkušeností s výchovou dvojčat, analýzu diskuzního fóra na webových stránkách Klubu dvojčat a vícerčat. Rozsáhlý dotazník (snad až příliš) pro matky a otce odpovídal charakteru výzkumu (mapující), zahrnoval adekvátní oblasti. Dotazník, soubor zkoumaných rodičů a postup sběru dat jsou v práci náležitě popsány. Autorka postupně a přehledně prezentuje popisné výsledky výzkumu. Předkládá řadu získaných údajů, které celkem zajímavě ilustruje autentickým vyjádřením matek či otců. Výsledky poukazují jak na praktické souvislosti péče o dvojčata, tak specifčnosti jejich výchovy. Vyjádření ke stylu rodičovského vedení lze považovat snad za orientační, vzhledem k otázkám, které tuto proměnnou sledovaly a hlavně pak vzhledem k věku dětí, kterých se výzkum týkal. Ale rozhodně výsledky výzkumu přinesly očekávané okruhy a otázky k dalšímu zkoumání a sledování výchovy dvojčat nejen v předškolním věku, ale i v dalších vývojových etapách.

Diskuze kvalitně rámuje získané výsledky diplomového projektu, autorka nahlíží na výsledky své práce a konfrontuje je s výsledky různých jiných autorů. Závěr práce je střízlivým pohledem na zjištěné výsledky a jejich souvislosti ve výchově dvojčat a v rodičovství dvojčat. Pro diskuzi při obhajobě této práce pokládám autorce ještě tyto otázky: Jaká konkrétní specifika interakce rodičů s dvojčaty lze považovat za příznačná, liší se ve výsledcích realizovaného výzkumu diplomového projektu a v jiných výzkumech? Jak lze charakterizovat interakci rodičů a dětí, která podporuje rozvoj identity dětí-dvojčat?

Z formálního hlediska je třeba upozornit na dílčí nedostatky zejména v citacích použitých pramenů (např. chyba na s.10 – „J. Výrost.....(s.304)“; druhotné citace – např. s. 11; na s. 15 – Grác (1988), ale v seznamu literatury je uveden rok 1985 aj.). Dále autorka měla zvážit, které tabulky uvést přímo v textu, kde prezentuje výsledky, a které ponechat v příloze. Na druhou stranu je třeba uvést, že tyto nedostatky zásadně neovlivnily kvalitu předložené práce.

Závěr:

Markéta Benešová předložila práci, která splňuje požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze.

Praha 9. 5. 2010

Doc. PhDr. Iľona Gillernová, CSc.